

# USNESENÍ

(anonymizovaný opis)

Vrchní soud v Praze rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Josefa Holejšovského a soudkyně JUDr. Lenky Broučkové a JUDr. Lenky Grollové ve věci

navrhovatele: [osobní údaje navrhovatele]

bytem [adresa]

za účasti [jméno] [jméno], nar. [datum]

bytem [obec a číslo]

o návrhu na zrušení výmazu právnické osoby: Zemědělské družstvo Agrotyp - v likvidaci, se sídlem [adresa], ICO: [číslo], z obchodního rejstříku, obnovení likvidace a jmenování likvidátora, k odvolání navrhovatele proti usnesení Krajského soudu v Hradci Králové-pobočka v Pardubicích ze dne 1. března 2017 č.j. 55 Cm 18/2016-122,

## takto:

Usnesení soudu prvního stupně se ve výroku III. zrušuje a věc se v tomto rozsahu vrací soudu prvního stupně k dalšímu řízení.

## Odůvodnění:

1. Krajský soud v Hradci Králové-pobočka v Pardubicích usnesením ze dne 1. března 2017 č.j. 55 Cm 18/2016-122 rozhodl tak, že, „Soud zrušuje výmaz právnické osoby Zemědělského družstva Agrotyp -v likvidaci, se sídlem [adresa], [IČO], z obchodního rejstříku.“ (výrok I.), „Soud nařizuje likvidaci právnické osoby Zemědělského družstva Agrotyp - v likvidaci, se sídlem [adresa], [IČO]“ (výrok II.), „Soud povolává jako likvidátora právnické osoby Zemědělského družstva Agrotyp - v likvidaci, se sídlem [adresa], [IČO], osobu ze seznamu insolvenčních správců: Insolvenční kancelář [příjmení] a spol., se sídlem [adresa]. Škorpilů 43, [IČO]“ (výrok III.), „Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.“ (výrok IV.).

2. V odůvodnění soud prvního stupně uvedl, že navrhovatel [příjmení] [jméno] [příjmení] se návrhem domáhal zrušení výmazu právnické osoby Zemědělského družstva Agrotyp z obchodního rejstříku vedeného Krajským soudem v Hradci Králové, obnovení likvidace a zároveň jmenování likvidátora. To vše s odůvodněním, že po výmazu družstva z obchodního rejstříku se objevil nový majetek právnické osoby, který spočívá ve větším počtu nemovitostí, a to pozemků ve více katastrálních územích. Tyto nemovitosti zůstaly zapsány v evidenci katastru nemovitostí ve prospěch vlastníka JZD Svornost, se sídlem [obec], IČ: [číslo], které zaniklo rozdělením na šest družstev v roce 1991. Na tato družstva měl přejít veškerý majetek v určených podílech. Jedním z šesti družstev, na které přešlo, „dědictví o protokolu nově objevený majetek“ je

z obchodního rejstříku již vymazané - Zemědělské družstvo Agrotyp. K návrhu se vyjádřil [jméno] [jméno], jako člen statutárního orgánu družstva před jeho výmazem z obchodního rejstříku s tím, že s obnovením likvidace a se zrušením zápisu o výmazu družstva nesouhlasí. Uvedl, že jeho nesouhlas je založen na skutečnosti, že šest zmiňovaných družstev vzniklo na základě usnesení členské schůze Velkého ZD Svornost, rozdělení proběhlo ještě před transformací. K nově objeveným majetkům uvedl, že se jedná o množinu parcel, které jsou většinou zemědělsky nevyužitelné, břehy, zarostlé svahy kolem cesty. Jsou to pozemky, které byly předány do užívání družstva hospodářskou smlouvou předáním národního majetku do

trvalého užívání již v roce 1963. Dále uvedl, že ukončil členství v družstvu v roce 2004, je mu 72 let, je důchodce, nemá žádné možnosti vykonávat funkci likvidátora.

3. Soud prvního stupně dospěl k závěru, že jsou splněny podmínky ust. § 209 odst. 1 o.z. - že po výmazu družstva z veřejného rejstříku byl zjištěn další majetek této právnické osoby, v tomto případě nemovitosti, které jsou v katastru nemovitostí evidovány na zaniklý subjekt JZD Svornost se sídlem ve [obec]. Tento nemovitý majetek však v odpovídajícím podílu (viz. odůvodnění shora) náleží po rozdělení zaniklého JZD Svornost mimo jiné i zemědělskému družstvu Agrotyp, které však již bylo vymazáno z veřejného rejstříku. Rozhodl proto o zrušení zápisu o výmazu družstva z veřejného rejstříku, rozhodl také o vstupu družstva do likvidace. Soud prvního stupně uvedl, že, „vzhledem k tomu, že družstvo vstoupilo do likvidace a nebyl dosud povolán příslušnými orgány likvidátor, nezbylo soudu než postupovat dle ust. § 189 a o.z. a rozhodnout o jmenování osoby likvidátora. Vzhledem k tomu, že již nelze jmenovat likvidátorem žádného člena statutárního orgánu (poslední člen statutárního orgánu má důvody, pro které po něm nelze spravedlivě požadovat, aby funkci likvidátora vykonával - věk, zdravotní důvody), nezbylo soudu než postupovat ve smyslu ust. § 191 odst. 4 o.s.ř. a likvidátorem jmenovat osobu ze seznamu insolvenčních správců“. Výrok o náhradě nákladů řízení soud odůvodnil ust. § 23 z.ř.s.

4. Proti usnesení soud prvního stupně, výlučně ohledně výroku III. usnesení, podal navrhovatel včasné odvolání. V odvolání se obsáhleji zabýval tím, proč věc nerozhodoval JUDr. [příjmení], který se již orientoval v problému, ale další soudci, jimž musel znovu a znovu zasílat již doložené listiny. Dále odvolatel zmínil, že žádal JUDr. [příjmení], aby odvolatel byl jmenován likvidátorem všech zúčastněných zemědělských družstev, kromě [příjmení] [příjmení] a ten mu sdělil, že už je ve [obec] poslední a sám, takže zodpovědnost má vzít na sebe a dořešit podíly na nemovitostech, když to za tolik let nedokázali statutární ani právní zástupci všech zúčastněných družstev. I oni všichni posílali zájemce o předmětné nemovitosti za odvolatelem, že už jedině on jako poslední likvidátor [příjmení] [jméno] jim je může prodat, když už ty nemovitosti léta obhospodařuje s péčí řádných hospodářů, aby se z nich do okolí nešířily plevely a choroby. Posílali je za odvolatelem i starostové obcí, Úřad pro zastupování státu, Katastrální ÚŘAD i likvidátoři ZD a i statutární zástupci z družstev transformovaných společností. Poukázal na své odborné zemědělské vzdělání a že se stal tzv. osobou odborně odpovědnou a tak i zakládajícím členem ZD AGROTYP. Navrhl, aby byl jmenován likvidátorem předmětného družstva.

5. Vrchní soud v Praze jako odvolací soud přezkoumal usnesení soudu prvního stupně ve výroku III. a dospěl k závěru, že odvolání je důvodné.

6. Podle § 191 odst.1 o.z. věta druhá, soud jmenuje likvidátora i v případě, že sám rozhodl o zrušení právnické osoby.“ Podle § 191 odst.3 o.z., nebyl-li podán jiný návrh či nelze-li návrhu vyhovět, může soud při postupu podle odstavce 1 nebo 2 likvidátorem jmenovat i bez jeho souhlasu člena statutárního orgánu; takový likvidátor nemůže ze své funkce odstoupit; může však navrhnout soudu, aby ho funkce zprostil, prokáže-li, že na něm nelze spravedlivě požadovat, aby funkci vykonával“. Podle § 191 odst.4 o.z., nelze-li likvidátora jmenovat ani podle odstavce 3, jmenuje ho soud z osob zapsaných do seznamu insolvenčních správců.“ Podle § 209 odst.1 o.z., zjistí-li se neznámý majetek právnické osoby po jejím výmazu z veřejného rejstříku nebo objeví-li se jiný zájem hodný právní ochrany, soud na návrh toho, kdo osvědčí právní zájem, zruší výmaz právnické osoby, rozhodne o její likvidaci a jmenuje likvidátora. Kdo vede veřejný rejstřík, do něho podle tohoto rozhodnutí zapíše obnovení právnické osoby, skutečnost, že je v likvidaci a údaje o likvidátorovi. Od obnovení se na právnickou osobu hledí, jako by nikdy nezanikla“. Z obsahu výše uvedených zákonných ustanovení a jejich systematického uspořádání, jakož i účelu zákona, jímž je kromě jiného i postižení speciality situace tzv. obnovení právnické osoby u níž po jejím zániku byl zjištěn neznámý majetek nebo jiný zájem hodný právní ochrany, vyplývá specialita ust. § 209 o.z. ve vztahu k obecnému ust. § 191 o.z. Specialita se týká toho, že jsou-li pro to splněny zákonné podmínky, soud jednak zruší výmaz právnické osoby, neoddělitelně s tím

rozhodne o likvidaci této právnické osoby a o jmenování likvidátora. V případě tzv. obnovení právnické osoby tedy nepřipadá v úvahu aplikace ust. § 191 odst.1 věta první o.z., ve spojení s § 189 odst.1 o.z. o tom, že může být likvidátor takto obnovované právnické osoby, „povolán“ jinak, než rozhodnutím soudu. Soud totiž rozhoduje o zrušení výmazu z veřejného rejstříku a pakliže návrhu vyhová a takový výmaz svým výrokem zrušení, musí zároveň rozhodnout o likvidaci právnické osoby a o jmenování likvidátora. Není tak dán žádný zákonný prostor pro jmenování likvidátora příslušným orgánem právnické osoby (povolání likvidátora jinak, než rozhodnutím soudu).

7. Systematika jmenování likvidátora právnické osobě, včetně obchodní korporace, jíž je i družstvo, zrušené rozhodnutím soudu, je následující. Primárně soud jmenuje likvidátorem vhodnou osobu udělivši se svým jmenováním souhlas resp. hlas jež se svým jmenováním do funkce likvidátora souhlasí. Ze zákona nevyplývá, že by takováto osoba musela být v nějakém vztahu k likvidované společnosti či mít nějaké speciální postavení. Ve smyslu § 189 odst.1 o.z. každopádně musí být způsobilá být členem statutárního orgánu rušené právnické osoby. Z logického i praktického hlediska je samozřejmě namístě dát přednost osobě, jež vztah k likvidované právnické osobě má, má o ní dostatečné informace dané tímto vztahem (například bývalý člen statutárního orgánu obchodní společnosti případně člen jiného jejího voleného orgánu, člen samotné právnické osoby viz. např. člen družstva apod.). Za takovou osobu s jistým vztahem k likvidované společnosti dávajícím této osobě takovou kvalitu, jež v případě jejího jmenování likvidátorem zajistí bezproblémovou likvidaci všech relevantních skutečností znalé osoby, může být samozřejmě též osoba podléající se na činnosti či jsoucí členem orgánu právního předchůdce likvidované právnické osoby. Soud tedy likvidátorem soudem zrušené právnické osoby v první řadě jmenuje osobu vhodnou, kteroužto je osoba, která kromě toho, že splňuje předpoklady výkonu funkce člena statutárního orgánu příslušné právnické osoby a se svým jmenováním do funkce likvidátora souhlasí, má i informace o rušené právnické osobě nebo je dostatečně zběhlá ve výkonu funkce likvidátora či má-li k výkonu této funkce dostatečné znalosti a schopnosti. Teprve v případě nemožnosti jmenovat likvidátorem vhodnou osobu může soud přistoupit ke jmenování likvidátora z osob zapsaných do seznamu insolvenčních správců. Shrnutí, soud může jmenovat likvidátora z osob zapsaných do seznamu insolvenčních správců jen, nelze-li likvidátorem jmenovat jinou vhodnou osobu. Pro jmenování likvidátora vždy platí, že jím nemůže být jmenována osoba v konfliktu zájmů ve smyslu § 437 odst.1 o.z. Likvidátorem, na nějž přechází podstatná část jednatelských resp. zástupčích oprávnění statutárního orgánu příslušné právnické osoby, proto nemůže být ten, jehož zájmy jsou v rozporu se zájmy likvidované právnické osoby.

8. V daném případě navrhovatel (odvolatel) navrhl jmenovat likvidátorem svoji osobu. Navrhovatel (odvolatel) tedy výslovně vyjevil svůj zájem o výkon funkce likvidátora, v jeho návrhu je inkorporován souhlas s výkonem funkce. Soud prvního stupně se však vůbec návrhem ohledně jmenování navrhovatele likvidátorem obnovované společnosti nezabýval. Nevyjádřil se tím pádem k tomu, zda navrhovatel podmínky výkonu funkce likvidátora splňuje či nikoli, zda u něj není dána překážka výkonu funkce resp. zda u něj je či není dán konflikt zájmů. Soud prvního stupně toliko a jen uvedl, že, „likvidátorem nelze jmenovat posledního člena statutárního orgánu (věk, zdravotní důvody) a proto mu nezbylo než postupovat dle § 191 odst.4 o.z.“ Toto konstatování však neřeší situaci navrhovatele, když ten navíc ani posledním členem statutárního orgánu předmětného družstva nebyl.

9. Výše citovaná zákonná ustanovení ve spojení s návrhem ve věci samé a odůvodněním výroku III. rozhodnutí soudu znamenají, že rozhodnutí soudu prvního stupně ohledně jmenování likvidátora společnosti je nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů. Soud prvního stupně byl povinen - vzhledem k tomu, že vybral likvidátora ze seznamu insolvenčních správců, ačkoliv se navrhovatel domáhal jmenování konkrétního likvidátora – své vlastní osoby, uvést, na základě jakých úvah (myšlenkových pochodů) dospěl k závěru, že nelze vyhovět návrhu na jmenování

konkrétní osoby likvidátora – navrhovatele. Vzhledem k neuvedení důvodů nejmenování navrženého likvidátora - navrhovatele v usnesení soudu není vůbec zřejmé, zda, případně s jakými závěry se soud zabýval otázkami naplnění zákonných a dalších předpokladů pro výkon funkce likvidátora resp. případnou absencí těchto předpokladů, jakož i tím, zda je či není navrhovatel v konfliktu zájmů vylučujícím jej z výkonu takovéto funkce viz. výše (§ 189 odst.1 o.z. ve spojení s § 46 odst.1 z.o.k.). Není patrné, jak, resp. zda vůbec soud hodnotil vhodnost navržené osoby pro výkon funkce. Odvolatel, a potažmo tak i odvolací soud nemají vzhledem k absenci odůvodnění v tomto směru možnost zhodnotit, resp. posoudit skutečnosti vedoucí soud k tomu, proč se neřídil návrhem navrhovatele. Shrnutí, domáhá – li se navrhovatel jmenování konkrétní osoby likvidátorem, není přípustné, aby soud z hlediska požadavku přezkoumatelnosti rozhodnutí soudu, a potažmo tak práva účastníků na spravedlivý proces, jmenoval likvidátorem osobu zapsanou do seznamu insolvenčních správců, aniž by z odůvodnění rozhodnutí soudu bylo seznatelné, jak, resp. zda se vůbec zabýval splněním zákonných předpokladů k výkonu funkce likvidátora osobou navrhovatelem navrženou. Insolvenční správce může být soudem jmenován likvidátorem obnovované společnosti (§ 209 o.z.) jen není-li jiné vhodné osoby pro výkon této funkce.

10. Nedostatek rozhodnutí soudu prvního stupně spočívající v absolutní absenci důvodů, pro které soud nevyhověl návrhu na jmenování konkrétní osoby (navrhovatele) likvidátorem obnovovaného a do likvidace potažmo tak vstoupivšího družstva představuje absenci řádného a přezkoumatelného odůvodnění, vztahujícího se k napadenému výroku III. rozhodnutí. Rozhodnutí soudu prvního stupně není tedy v odvoláním napadené části přezkoumatelné.

11. Odvolací soud proto usnesení soudu prvního stupně zrušil ve výroku III. podle § 219a odst.1 písm. b/ o.s.ř., a podle § 221 odst. 1 písm. a) o.s.ř. věc vrátil v tomto rozsahu soudu prvního stupně k dalšímu řízení.

#### **Poučení:**

Proti tomuto usnesení není dovolání přípustné.

Praha 1. března 2018

JUDr. Josef Holejšovský  
předseda senátu